

Reverse the Red: Liberecká zoo se opět přidává k boji proti vymírání zvířecích druhů

7.2.2025 - Jan Mikulička | Krajský úřad Libereckého kraje

Zoo Liberec opět spojila síly s dalšími mezinárodními ochranářskými institucemi a připojila se k hnutí Reverse the Red i oslavám Mezinárodního dne Reverse the Red Day, který připadá na 7. února. Cílem tohoto dne je přiblížit veřejnosti světové ochranářské úspěchy, které výrazně přispěly k záchraně ohrožených druhů na naší planetě. Liberecká zoo je na poli terénní ochrany přírody dlouhodobě aktivní a jen v minulém roce sehrála významnou roli v boji proti pašerákům a ilegálnímu obchodu s mořskými želvami, pomohla s rozmnožením vymírajících orlů opičích či do volné přírody vypustila již třinácté mládě orlosupa bradatého.

„Ochrana a zachování ohrožených druhů je zásadním tématem naší zoologické zahrady. I když své úspěchy na tomto poli prezentuje, ne všichni návštěvníci zahrady o této velmi záslužné práci vědí. Přitom právě to je to nejcennější, co může zahrada zvířecí říši přinést. Doporučuji proto návštěvníkům a příznivcům i tuto oblast sledovat a děkuji odborníkům v zahradě za skvělou práci na tomto poli,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu a cestovní ruch Libereckého kraje.

Název hnutí Reverse the Red by se dal volně přeložit jako od červené k zelené či jako zastavení růstu počtu druhů vedených na mezinárodním Červeném seznamu ohrožených druhů (The IUCN Red List). Na něm je aktuálně uvedeno přes 157 tisíc druhů, z nichž více než 44 tisíc je ohroženo vyhubením. Cílem hnutí, které v roce 2023 vyhlásil Mezinárodní svaz ochrany přírody (IUCN) a Světová asociace zoologických zahrad a akvárií (WAZA), je podpořit spolupráci světových vládních i neziskových ochranářských organizací v boji proti vymírání ohrožených druhů, ale také zviditelnit úspěšné projekty, které přispěly k jejich záchraně. Liberecká zoo je považována za významného hráče na poli terénní ochrany přírody a za své ochranářské aktivity je dlouhodobě mezinárodně oceňovaná. V letech 2017-2019 se dokonce stala evropským centrem ochrany přírody díky vedení kampaně s názvem Silent Forest. Jen v minulém roce se podílela například na záchraně orlů opičích, orlosupů bradatých nebo karet obrovských.

Zatčení pytláků mořských želv

Českým terénním zoologům ze zoologických zahrad v Liberci a Ostravě se ve spolupráci s jejich indonéskými kolegy podařilo v červnu loňského roku chytit a dostat za mříže dva pytláky a pašeráky mořských želv. Zátah proběhl na indonéském ostrově Palambak, který leží v souostroví Pulau Banyak severozápadně od Sumatry. Indonéský tým ochranářů, který Zoo Liberec a Zoo Ostrava společně postupně vytvořili a metodicky jej podporují, objevil na moři loď s dvěma pytláky. Společně s indonéskými státními složkami a s pomocí terénních zoologů z obou zoologických zahrad se místním ochranářům podařilo lovce zatknout. Zabavili celkem šest želv, které pytláci ulovili harpunami. Zranění dvou želv byla fatální, zbývajících čtyři želvy se podařilo týmu ochranářů společně s dvěma veterináři zrehabilitovat a vypustit zpět do moře. Na konci října 2024 byli pytláci pravomocně odsouzeni na dva a půl roku odnětí svobody a zaplacení pokuty 70 milionů indonéských rupií (zhruba 100 tisíc korun). Tento úspěšný případ se stal jasným varováním pro další potenciální pytláky a představuje naději k zastavení ilegálního lovu mořských želv v této oblasti.

Úspěšná umělá inseminace orlů opičích

Koncem roku 2024 se v záchranném centru Philippine Eagle Foundation podařil mimořádný úspěch v ochraně největšího a nejohroženějšího dravce světa a zároveň národního ptáka Filipín, orla opičího. Díky metodám umělé inseminace a inkubace se po deseti letech vylíhlo mládě tohoto majestátního dravce. Klíčovou roli v tomto průlomovém úspěchu sehrála právě liberecká zoo, která má s asistovanou reprodukcí mnoha různých druhů dravých ptáků jedinečné zkušenosti a od samého počátku s celým procesem filipínským ochranářům intenzivně pomáhala a filipínské záchranné stanici pomohla získat nejmodernější líhně i další technické vybavení nezbytné k úspěšné inkubaci. Právě úspěšné odchovy v lidské péči a následné vypuštění mláďat do volné přírody jsou spolu s dlouhodobou spoluprací s místními komunitami aktuálně jedinou cestou, jak populaci kriticky ohrožených orlů opičích posílit a zachránit je před úplným vyhubením.

Návrat orlosupů bradatých zpět do volné přírody

Program na návrat orlosupů bradatých do evropské přírody se řadí mezi nejúspěšnější mezinárodní záchranné projekty. Podílí se na něm přes 35 evropských zoologických zahrad včetně Zoo Liberec, Světový fond na ochranu přírody (WWF) i specializované záchranné stanice. Od vzniku programu v roce 1978 bylo do volné přírody Evropy vypuštěno více než 300 mláďat, z nichž 13 přišlo na svět v liberecké zahradě. Ačkoliv byli orlosupi bradatí na začátku 20. století v jižní Evropě a Alpách vyhubeni, díky společnému úsilí všech institucí i jednotlivců se jejich populaci podařilo obnovit a nyní se v Evropě již i úspěšně sami rozmnožují. Poslední liberecké mládě bylo jako třinácté v pořadí vypuštěno do španělského pohoří v oblasti Maestrazgo.

V předchozích letech stála liberecká zoo například také za objevením volně žijících jedinců indonéskeho pěvce loskutáka niaského na ostrově Nias a Bangkaru, který byl již několik let vědci považován za v přírodě vyhubeného. V africké Ugandě se také českému týmu odborníků vedenému libereckým zoologem podařilo potvrdit výskyt zeber bezhrbých i v přírodní rezervaci Pian Upe, kde byla tato zvířata podle dostupných informací (IUCN Red List) vedena jako vyhubená. Tato nově identifikovaná populace čítá odhadem několik desítek jedinců a je pro záchranu tohoto taxonu před úplným vyhubením velkou nadějí.

<https://www.kraj-lbc.cz/aktuality/reverse-the-red-liberecka-zoo-se-opet-pridava-k-boji-proti-vymirani-zvirecich-druhu-n578273.htm>